

บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการทำวิจัยเรื่อง "คำยืมภาษาจีนในภาษาไทยปัจจุบัน" นี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเป็นขั้นตอนดังนี้คือ

1. รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ดูรายละเอียดในบทที่ 1 หน้า 6-22) ซึ่งเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวนี้ แบ่งออกเป็น 3 ประเภทคือ
 - 1.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับการอพยพของชาวจีนเข้าสู่ประเทศไทย
 - 1.2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับแนวคิดของคำยืม
 - 1.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย
2. ทำโครงการวิจัยเบื้องต้น ในการทำโครงการวิจัยเบื้องต้นนี้ ผู้วิจัยได้เลือกคำยืมจากงานของเฮอเรน เอเกอร์รอด (Egerod 1959 : 137-156) จำนวน 50 คำ และนำคำเหล่านั้นไปสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาจีนถิ่นต่าง ๆ ทั้ง 6 ถิ่นเพื่อทำโครงการทดลอง
3. รวบรวมคำยืมภาษาจีนในภาษาไทยปัจจุบัน จากสิ่งพิมพ์และเอกสารต่าง ๆ จำนวน 9 รายการดังนี้คือ
 - 3.1 พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2493
 - 3.2 พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525
 - 3.3 พจนานุกรมไทย โดยมานิต มานิตเจริญ พ.ศ. 2525
 - 3.4 ภาษาไทย ภาษาจีน โดย เฉลิม ยงบุญเกิด พ.ศ. 2512
 - 3.5 ภาษาต่างประเทศในภาษาไทย โดย บรรจบ พันธุเมธา พ.ศ. 2502
 - 3.6 ความรู้เรื่องภาษาต่างประเทศในภาษาไทย โดย วิจิตรา แสงพลสิทธิ์ พ.ศ. 2519
 - 3.7 "Modern chinese Loanwords in Thai" โดย ชีระพันธ์ วงศ์ไทย ค.ศ. 1969

3.8 "Swatow Loanwords in Siamese" โดย Søren Egerod
ค.ศ. 1959

3.9 "The Phonology of Loanwords in Some Southeast
Asian Languages" โดย Eugenie Henderson ค.ศ. 1948

วิธีการรวบรวมคำยืมมีดังนี้คือ หากำยืมจากเอกสารหรือสิ่งพิมพ์เล่มที่หนึ่ง เมื่อพบคำยืมก็บันทึกลงในบัตรคำ (คำยืม 1 คำต่อบัตรคำ 1 ใบ) พร้อมทั้งเขียนอักษรย่อชื่อเอกสารหรือสิ่งพิมพ์เล่มที่หนึ่งนี้กำกับไว้ด้วย ต่อมาจึงจัดเรียงบัตรคำเหล่านี้ตามฐานที่เกิดของเสียง* จากนั้นจึงเริ่มหากำยืมจากเอกสารและสิ่งพิมพ์เล่มต่อไป ถ้าพบคำยืมที่ซ้ำกับคำยืมในบัตรคำที่มีอยู่แล้ว ก็บันทึกคำนั้นลงไปอีกครั้งในบัตรคำใบเดิม และเขียนอักษรย่อชื่อเอกสารหรือสิ่งพิมพ์เล่มที่ 2 นี้กำกับไว้ด้วย แต่ถ้าพบคำยืมใหม่ที่ไม่เคยปรากฏในบัตรคำที่มีอยู่ ก็บันทึกคำยืมนั้นลงในบัตรคำใบใหม่ด้วยวิธีการแบบเดิม เมื่อหากำยืมจากเล่มที่ 2 นี้เรียบร้อยแล้ว ก็จะหาในเอกสารหรือสิ่งพิมพ์ที่เหลือต่อ ๆ ไป ทำเช่นนี้จนครบ 9 รายการ ในที่สุด รวบรวมคำยืมได้ทั้งสิ้น 500 คำ

4. แบ่งบัตรคำออกเป็น 15 หมวด และจัดเรียงคำในแต่ละหมวดตามฐานที่เกิดของเสียง** ส่วนการเรียงลำดับหมวดคำ ได้เรียงจากหมวดคำที่มีคำมากที่สุดไปหาหมวดที่มีค่าน้อยที่สุด เป็นลำดับดังนี้

* การเรียงบัตรคำตามฐานที่เกิดของเสียงนี้ ได้เรียงโดยเริ่มจากเสียงพยัญชนะต้นเสียงสระ จนมาถึงเสียงวรรณยุกต์ คือ เริ่มแรกจะดูฐานที่เกิดของเสียงพยัญชนะต้นก่อน โดยจะเรียงคำที่มีพยัญชนะต้นที่เกิดจากริมฝีปากก่อน แล้วตามด้วยปุ่มเหงือก เพดานแข็ง เพดานอ่อน จนถึงช่องระหว่างเส้นเสียง เป็นลำดับไป ต่อจากนั้นดูเสียงสระ การเรียงเสียงสระจะเรียงจากสระหน้าเดี่ยว สระหน้าประสม สระกลางเดี่ยว สระกลางประสมและสระหลังเดี่ยว สระหลังประสม ตามลำดับ สุดท้ายจึงดูเสียงวรรณยุกต์ การเรียงเสียงวรรณยุกต์จะเรียงจากเสียงวรรณยุกต์สามัญ เอก โท ตรี ไปถึงจัตวาตามลำดับ (ดูการเรียงคำได้ในภาคผนวกท้ายเล่ม)

** ตามวิธีการเดียวกับที่กล่าวมาแล้วในเชิงอรรถของวิธีดำเนินการวิจัยข้อ 3 ข้างต้น

- หมวดที่ 1: อาหาร-การปรุงอาหาร
 หมวดที่ 2: ส่วนนพูด-ภาษาสะแลง
 หมวดที่ 3: เครื่องมือ-เครื่องใช้-เครื่องเรือน
 หมวดที่ 4: ความเชื่อ-ศาสนา-ประเพณี-วรรณคดี
 หมวดที่ 5: ธุรกิจการค้า
 หมวดที่ 6: เครือญาติ
 หมวดที่ 7: อาชีพ-ตำแหน่ง
 หมวดที่ 8: การละเล่น
 หมวดที่ 9: เสื้อผ้า-เครื่องแต่งกาย-เครื่องประดับ
 หมวดที่ 10: สถานที่
 หมวดที่ 11: ลักษณะนาม-จำนวน-มาตรา
 หมวดที่ 12: ดอกไม้-ต้นไม้
 หมวดที่ 13: คำเรียกชนชาติ
 หมวดที่ 14: ยานพาหนะ
 หมวดที่ 15: เบ็ดเตล็ด

5. สร้างตารางสำหรับเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้นำบัตรคำที่จัดเรียงไว้แล้วมาบันทึก
 ลงในตารางดังตัวอย่างต่อไปนี้

คำยืมภาษาจีน ในภาษาไทยปัจจุบัน	การออก เสียงคำ ยืม	ตัวอักษร จีน	แต้จิ๋ว	ฮกเกี้ยน	ไทหล่า	กวางตุ้ง	กลาง	แคะ
1. แป๊ะชะ	pe? ⁵⁵ sa? ⁵⁵							
2. เป้าฮ้อ	pau ²⁴ hf; ⁴⁵³							
3. ทื่อฮวน	ti: ³³ huan ³³							

ตารางที่ 1 ตัวอย่างตารางสำหรับเก็บข้อมูล

6. ศึกษาค้นคว้าหาตัวอักษรจีนสำหรับเขียนคำยืมแต่ละคำ แล้วนำมาใส่ในตารางสำหรับเก็บข้อมูลช่องตัวอักษรจีน* ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ตัวอย่างตารางเก็บข้อมูลที่บันทึกตัวอักษรจีน

คำยืมภาษาจีนในภาษาไทยปัจจุบัน	การออกเสียงคำยืม	ตัวอักษรจีน	แต้จิ๋ว	ยกเกี้ยน	ไหหลำ	กวางตุ้ง	กลาง	คะ
1. แป๊ะชะ	peʔ ⁵⁵ saʔ ⁵⁵	白熱						
2. เป้าฮื้อ	pau ²⁴ hi: ⁴⁵³	鮑魚						
3. ตือฮวน	ti: ³³ huan ³³	猪番						

ตัวอักษรจีนนี้มีประโยชน์ในการเก็บข้อมูลมาก เพราะช่วยทำให้ผู้บอกภาษานึกคำออกถึงแม้ว่าคนจีนจะพูดภาษาถิ่นต่างกัน แต่ก็ใช้ตัวเขียนร่วมกัน เป็นส่วนใหญ่** ตัวอย่างเช่นเมื่อคนจีนเห็นตัวอักษร 鮑魚 "เป้าฮื้อ" ก็จะเข้าใจความหมายทันทีที่ฟังที่ออกเสียงคนละแบบ

7. กำหนดหลักเกณฑ์การเลือกผู้บอกภาษาหลักของภาษาจีนทั้ง 6 ถิ่น ถิ่นละ 1 คน หลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ผู้บอกภาษาหลักจะเป็นชายหรือหญิงก็ได้ แต่ต้องมีอายุระหว่าง 50-80 ปี และมีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในประเทศจีนก่อนที่จะอพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทย นอกจากนี้ ผู้บอกภาษาต้องเป็นผู้ที่เต็มใจและมีเวลาที่จะให้สัมภาษณ์ด้วย จากหลักเกณฑ์ดังกล่าวนี้ ทำให้ได้ผู้บอกภาษาหลัก 6 คน ดังรายนามต่อไปนี้คือ

*ในการหาตัวอักษรจีนดังกล่าว ผู้วิจัยได้ใช้พจนานุกรม 2 เล่มคือ Current Chinese-English Dictionary ของสำนักพิมพ์ Cosmos Book (1978) และ พจนานุกรมจีน-ไทย ของชวน เชียวโซลิต (2505)

**
อย่างไรก็ตาม มีคำบางส่วนของภาษาจีนแต่ละถิ่นใช้ตัวเขียนต่างกัน และออกเสียงต่างกันด้วย ตัวอย่างเช่น คำ "(หมู)บ๊ะฉ้อ" ในภาษาจีนแต้จิ๋ว คือ [肉坐] อ่านออกเสียงว่า baʔ⁵⁵ tsho¹¹ (ตจ.) แต่ในภาษาจีนกลาง คำ "(หมู)บ๊ะฉ้อ" ใช้ตัวอักษรจีนคือ 碎肉 ซึ่งอ่านออกเสียงว่า tshui⁵¹ zou⁵¹ (ก.) ฯลฯ

ผู้บอกภาษาหลักของภาษาจีนแต้จิ๋ว

นางเจีย แซ่โจ้ว อายุ 74 ปี เกิดที่ตำบลชวเถา รัฏกวางตุ้ง

ผู้บอกภาษาหลักของภาษาจีนฮกเกี้ยน

นายลุ่นอู๋ แซ่ห่งอ๋อ อายุ 51 ปี เกิดที่ตำบลเจียวตี รัฏฟูเกียน

ผู้บอกภาษาหลักของภาษาจีนไทหล่า

นายหุนบัก แซ่โห่งว่ อายุ 69 ปี เกิดที่ตำบลหม่านเซไคว เกาะไทหล่า

ผู้บอกภาษาหลักของภาษาจีนกวางตุ้ง

นางหมิ่นเอ็ง แซ่หยี่ อายุ 70 ปี เกิดที่ตำบลห้อยซัน รัฏกวางตุ้ง

ผู้บอกภาษาหลักของภาษาจีนกลาง

นางหลี่ฮั่ว แซ่หวัน อายุ 60 ปี เกิดที่ตำบลเต๋วยฮ่วย รัฏจีหลิน

ผู้บอกภาษาหลักของภาษาจีนแคะ

นายซีเชิน แซ่เฉิ่น อายุ 52 ปี เกิดที่ตำบลหม่อยั้น รัฏกวางตุ้ง

8. สัมภาษณ์ผู้บอกภาษาหลักทั้ง 6 ตามลำดับ และบันทึกคำลงในตารางเก็บข้อมูล โดยใช้สัญลักษณ์สากล พร้อมทั้งบันทึกเสียงการสัมภาษณ์ไว้เพื่อเป็นหลักฐานในการเก็บข้อมูลการบันทึกเสียงนี้ ใช้เครื่องบันทึกเสียงแบบที่ใช้แถบบันทึกเสียงชนิดตลับ (cassette) ขนาดเล็ก เดินเครื่องด้วยแบตเตอรี่

9. ตรวจสอบคำที่ได้จากผู้บอกภาษาหลักทั้ง 6 กับผู้บอกภาษาคนอื่น ๆ

10. ตัดคำที่ไม่ใช่คำยืมภาษาจีนในภาษาไทยออก

จากคำยืมที่รวบรวมได้ทั้งหมด 500 คำ ผู้วิจัยได้ตัดคำออกไป* 37 คำดังนี้

* การตัดคำออกปอนั้น ผู้วิจัยหมายความว่าไม่ได้นำคำ 37 คำที่ตัดออกมาพิจารณาตัดสินหาที่มาของคำยืมในบทที่ 3 และไม่ได้นำมาศึกษาเรื่องการปรับเสียงในบทที่ 5 แต่อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยได้ใส่คำเหล่านั้นไว้ในภาคผนวกท้ายเล่ม

<u>คำ</u>	<u>ความหมายในภาษาไทย*</u>
1. "ปูน"	"แจก, ปั้น, ให้ เช่นปูนบำเหน็จ"
2. "เกี้ยว"	"คานหามของจีนชนิดหนึ่ง"
3. "กี้"	"เครื่องทอผ้า"
4. "โบย"	"ป็นร้อนไผ่อย่างฝึเสื่อ เป็นต้น"
5. "ไถ้"	"ถุงยาว ๆ ใหญ่บ้าง เล็กบ้างสำหรับใส่เงินหรือสิ่งของ โดยมากใช้คาดเอว"
6. "ถ่าน"	"ไม้ที่เผาแล้วจนสุกมีสีดำ โดยมากสำหรับใช้เป็นเชื้อเพลิง (อ.Charcoal)"
7. "ซึ้ง"	"กระทำให้น้ำหนักโดยใช้เครื่องซึ้งหรือตราขุ เป็นต้น"
8. "ชา"	"ชื่อพรรณไม้ชนิดหนึ่ง (Thea sinensis) ในวงศ์ Theaceae ชอบขึ้นตามภูเขาในเขตร้อน ใช้ชงน้ำร้อนกินเป็น เครื่องดื่ม"
9. "ขง"	"เทน้ำร้อนลงบนใบชาหรือยา เป็นต้น เพื่อให้รสออก"
10. "ขวย"	"พืดอ่อน ๆ พืดเรื่อย ๆ (ใช้แก้ลม)"
11. "แขก"	"ผู้มาหา, ผู้มาแต่อื่น คนบ้านอื่นมาช่วยทำงาน"
12. "หมึก"	"น้ำหรือแท่งสำหรับขีดเขียน ตามปรกติมีสีดำจัด โดยปริยาย หมายถึงสิ่งอื่นที่ใช้เขียนหรือพิมพ์หนังสือ เช่นหมึกแท่ง หมึกพิมพ์"
13. "เหง้า"	"โคนของพืชบางอย่างที่เป็นก้อนโตจมอยู่ในดิน เช่น เหง้าบัว, ต้น เต็มต้นวงศ์"

* ความหมายในภาษาไทยที่คัดลอกมาจากพจนานุกรมจะคง เครื่องหมายตามรูปแบบ
เดิมทุกประการ

คำ	ความหมายในภาษาไทย
14. "เงิน"	"ธาตุลำดับที่ 47 สัญลักษณ์ Ag. เป็นโลหะสีขาว เนื้อค่อนข้างอ่อน หลอมละลายที่ 960° ซ (อ.Silver); วัตถุที่มีตราของรัฐบาล ใช้ชำระหนี้ได้ตามกฎหมาย"
15. "เล่า"	"ดอกสำหรับให้สัตว์เข็น เปิดและหมอบอยู่"
16. "เยี่ยว"	"น.ของเหลวที่เสียซึ่งไตร่รับถ่ายออกจากโลหิต, น้ำปัสสาวะ ถ.ถ่ายปัสสาวะ"
17. "เก้"	"คัดเลือกดีแล้ว"
18. "ดื้อ"	"ทึบ เข้มมืดดื้อ สมองดื้อ แน่นอึดอัด เข้มอึดดื้อ ท้องดื้อ"
19. "เต้า"	"ลูก ใช้เสริมคำ "ลูก" เป็น ลูกเต้า"
20. "แจ"	"กระชั้นชิด, ไม่คลาด, ไม่ห่าง (ใช้ในอาการที่คุมหรือติดตาม เช่นคุมแจ ตามแจ"
21. "พังพวย"	"ไม้ต้นขนาดเล็ก (Vinca rosea) ในวงศ์ Apocynaceae มีดอก เป็นสีแดง ชมพูหรือขาว"
22. "โพงพาง"	"เครื่องมือดักปลาชนิดหนึ่งเป็นถุงตาข่ายรูปยาวรี ใช้ผูกกับเสาใหญ่ 2 ต้นที่ปักขวางลำน้ำ สำหรับจับปลา กุ้งทุกขนาด"
23. "ผักเขียน"	"ชื่อผักชนิดหนึ่งคล้ายผักบุ้ง แต่ต้นและใบเขียวเล็กกว่า นิยมใช้เป็นเครื่องจิ้มน้ำพริก"
24. "หลา"	"มาตราวัด คือ 3 ฟุตเป็น 1 หลา เท่ากับ 0.91 เมตร"
25. "โล่"	"เครื่องปิดป้องศัตรูอย่างหนึ่งมีรูปร่างต่าง ๆ เช่น โล่ตั้ง โล่เขน"
26. "พุดตาน"	"ชื่อพรรณไม้ชนิดหนึ่ง (Hibiscus mutabilis) ในวงศ์ Malvaceae ใบเป็นจัก ๆ มีขน ดอกโต สีขาว แล้วค่อย ๆ กลายเป็นสีชมพู"

<u>คำ</u>	<u>ความหมายในภาษาไทย</u>
27. "โล้ง"	"โรง ที่ปลูกไว้สำหรับอยู่หรือไว้สิ่งของคล้ายเรือน ปรกติ พื้นอยู่กับดิน"
28. "กำปั่น"	"เรือเดินทะเล ขนาดใหญ่ชนิดหนึ่ง รูปร่างหัวเรือ เรียวแหลม ท้ายเรือมนและราบในระดับเดียวกับหัวเรือ ถ้ามีเสายาว ยื่นออกไปสำหรับผูกสายใบ มีเสากระโดง 3 เสา มีใบ เรียกว่า กำปั่นใบ ถ้าเสากระโดงตรงกลางไม่มี มีปล่องไฟ โดยใช้เดินด้วยกำลัง เครื่องจักรไอน้ำ เรียกว่า กำปั่นไฟ (เทียบมลายูหรือฮินดูस्ताณีว่า Capel)"
29. "เจียว"	"ทอดเปลวสัตว์เอาน้ำมัน เช่น เจียวน้ำมันหมู, ทอดของ บางอย่างด้วยน้ำมัน เช่น เจียวไข่ เจียวหอม เจียวกระเทียม"
30. "โหล"	"ลักษณะนามของจำนวนนับหน่วยละ 12 เช่น ดินสอโหลหนึ่ง ปากกา 2 โหล"
31. "ก๊วย"	"คนหมดที่พึ่งพา"
32. "หลุด"	"ออกจากที่ที่ติดอยู่ พ้นจากความควบคุมอยู่"
33. "ถั่ว"	"ภาชนะก้นลึก มีรูปร่าง ๆ สำหรับใส่น้ำ หรือของบริโภค เป็นต้น เช่น ถั่วร้อน ถั่วน้ำพริก ถั่วตะไล โดยมาก เป็นเครื่องเคลือบดินเผาที่ทำด้วยแก้วหรือสิ่งอื่น ๆ ก็มี"
34. "โซ้ด้า"	"โซดาไบคาร์บอเนต (โซดาซักผ้า)"
35. "โด้หลง"	"สงเคราะห์, ช่วย"
36. "หมาดำ"	"ตำรวจ"
37. "ไต้ฝุ่น"	"ชื่อพายุหมุนที่มีกำลังแรงจัด ทำให้มีฝนตกหนักมาก เกิดขึ้น ในบริเวณภาคตะวันตกของมหาสมุทรแปซิฟิกและในทะเลจีน มีความเร็วลมใกล้บริเวณศูนย์กลางตั้งแต่ 65 นอตหรือ 120 กิโลเมตรต่อชั่วโมงขึ้นไป"

ผู้วิจัยตัดคำทั้ง 37 คำดังกล่าวข้างต้นออกไป ด้วยเหตุผล 3 ประการคือ

1. เนื่องจากอาจเป็นคำร่วมเชื้อสายระหว่างภาษาไทยและภาษาจีน (คำที่ 1- 16)
2. เนื่องจากผู้วิจัยคิดว่าไม่ใช่คำยืมภาษาจีนในภาษาไทย (คำที่ 17-33)
3. เนื่องจากไม่ใช่คำยืมที่ไทยยืมจากจีนโดยตรง (คำที่ 34-37)

คำยืมที่ตัดออกด้วยเหตุผลประการแรกที่ว่า เนื่องจากอาจเป็นคำร่วมเชื้อสายระหว่างภาษาไทยและภาษาจีนนั้น ได้แก่ คำที่ 1-16 ที่ปรากฏในรายการคำ 37 คำข้างต้น คำ 16 คำนี้ เป็นคำที่ประพิน มโนมัยวิบูลย์ (2518) ได้พิสูจน์ไว้ในวิทยานิพนธ์ปริญญาเอกเรื่อง "Sino-Thai Lexical Correspondences" ว่าเป็นคำที่ร่วมเชื้อสายระหว่างภาษาไทยภาษาจีน

อย่างไรก็ตาม ยังมีคำอีก 2 คำ (จากคำยืมที่รวบรวมได้ 500 คำ) ที่เป็นคำซึ่งประพินคิดว่าเป็นคำร่วมเชื้อสายไทย-จีน แต่ผู้วิจัยไม่ได้ตัดออกไป คำ 2 คำนั้นคือ "ไฟ" "เครื่องเล่นการพนันทำเป็นแผ่นบาง ๆ" และ "ยี่" "สอง เช่น เตือนยี่ ยี่สิบ" สำหรับคำ "ไฟ" นั้น ที่ผู้วิจัยไม่ได้ตัดออก เพราะจากข้อมูลทางประวัติศาสตร์ ไทยรับการเล่นพนันมาจากจีน (มัลลิกา เรื่องระพี 2518 : 216) และคำเรียกชื่อเครื่องเล่นการพนันอย่างอื่น ๆ ก็มักเป็นคำที่ยืมมาจากภาษาจีน (อุทมวดี 8 : การละเล่น (หน้า 181-188) ส่วนคำ "ยี่" นั้น จะเห็นได้ว่า ไทยมีคำว่า "สอง" ใช้อยู่แล้ว ประกอบกับหมอบรัดเลย์ได้กล่าวถึงคำทั้งสองนี้ไว้ในหนังสืออักขรภิธานศัพท์ พ.ศ. 2416 ว่า "ไฟ, เปนกตาดที่จีนทำเป็นใบรี ๆ สีมิมพด้วยน้ำหมึก, เปนลายต่าง ๆ ตัดออกเปนใบเล่นกัน" (บริดเลย์ 2514 : 451) และ "ยี่ นั้นภาษาจีนว่า สอง, ไทจึงนับสองสิบว่ายี่สิบนั้น" (บริดเลย์ 2514 : 534) และเมื่อสอบถามจากผู้บอกภาษา ผู้บอกภาษาต่างก็เห็นด้วยว่า "ไฟ" และ "ยี่" น่าจะเป็นคำยืมภาษาจีน

ส่วนคำที่ตัดออกด้วยเหตุผลประการที่ 2 ที่ว่าไม่ใช่คำยืมภาษาจีนในภาษาไทยนั้น ได้แก่คำที่ 17 - 33 ที่ปรากฏในรายการคำ 37 คำข้างต้น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

คำที่ 17 "เก๋" "คัดเลือกดีแล้ว"

วิจิตรฯ แสงพลสิทธิ์ (2519 : 34) ได้กล่าวว่า "เก๋" เป็นคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย แต่จากการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาจีนถิ่นต่าง ๆ พบว่า ในภาษาจีนทั้ง 6 ถิ่น ไม่มีคำที่มีความหมายทำนองเดียวกับ "คัดเลือกดีแล้ว" ที่จะมีเสียงใกล้เคียงกับ "เก๋" เลย และคำจีนที่มีความหมายว่า "คัดเลือกดีแล้ว" คือ คำ 揀 ซึ่งออกเสียงในภาษาจีนถิ่นต่าง ๆ ดังนี้ k'ai⁵¹ (ตจ.), ken⁵⁵ (ฮก.), kai⁵³ (หล.), ka:n³⁵ (กต.), t'qian²¹⁴ (ก.), kian⁴² (ค.) จะเห็นได้ว่า ไม่มีคำที่มีเสียงใกล้เคียง "เก๋" แต่อย่างใด และเมื่อสอบถามผู้บอกภาษาถึงคำอื่นที่มีเสียงใกล้เคียงกันนี้ ก็ได้คำ 揀 ke⁵¹ (ตจ.) ke⁵⁵ (ฮก.) ซึ่งเป็นคำที่ไทยยืมมาเป็น "เก๋" ที่มีความหมายว่า "ปลอมหรือเลียนแบบ" (ดูคำยืมที่ 143 ในหมวดที่ 2 : ส่วนพุด : ภาษาสะแลง หน้า 112) ดังนั้น "เก๋" จึงไม่น่าจะใช่คำยืมภาษาจีนในภาษาไทย

คำที่ 18 "ตื้อ" "ทึบ เช่นมิดตื้อ สมองตื้อ"

แน่นอึดอึด เช่นอึดตื้อ ท้องตื้อ"

วิจิตรฯ แสงพลสิทธิ์ (2519 : 36) ได้กล่าวว่า "ตื้อ" เป็นคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย แต่เมื่อสอบถามคำนี้จากผู้บอกภาษาจีนทั้ง 6 ถิ่น ปรากฏว่าไม่มีคำซึ่งมีความหมายดังกล่าวที่ออกเสียงใกล้เคียงกับ "ตื้อ" ในภาษาจีนถ้าจะพูดว่า "มิดตื้อ" "สมองตื้อ" "อึดตื้อ" หรือ "ท้องตื้อ" จะมีวิธีการอยู่ 2 อย่างคือ วิธีการซ้ำคำและวิธีการใช้คำที่มีความหมายว่า "ตาย" มาต่อท้ายคำ ตัวอย่างเช่น ถ้าจะพูดว่า "มิดตื้อ" ก็จะมีพูดได้ว่า ?am⁵⁵ ?am¹¹ (ตจ.) ?am⁵⁵ ?am³² (ฮก.) (?am¹¹ (ตจ.), ?am³² (ฮก.) มีความหมายว่า "มิด") หรือจะพูดได้อีกอย่างว่า ?am⁵⁵ si⁵¹ (ตจ.) ?am⁵⁵ si⁵⁵ (ฮก.) (si⁵¹ (ตจ.) si⁵⁵ (ฮก.) มีความหมายว่า "ตาย") ในทำนองเดียวกัน "อึดตื้อ" ก็จะใช้ว่า pa²⁴ pa⁵¹ (ตจ.) และ pa²⁴ si⁵¹ (ตจ.) ดังนี้เป็นต้น ฉะนั้น "ตื้อ" จึงไม่น่าจะเป็นคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย

* คำ "เก๋" ในภาษาไทย มีความหมายว่า "งามเข้าที่" (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2515 : 106) ผู้วิจัยคิดว่าคำนี้น่าจะมาจากคำฝรั่งเศส coquet เพราะคำ "เก๋" เป็นคำที่ติดมาจากคำว่า "โก้เก๋" และจะเห็นได้ว่า "โก้เก๋" กับ coquet มีเสียงและความหมายในทำนองเดียวกัน

คำที่ 19 "เต้า" "จุก ใช้เสริมคำ "จุก" เป็น จุกเต้า"

วิจิตรฯ แสงพลสิทธิ์ (2519 : 36) ได้กล่าวว่า "เต้า" เป็นคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย แต่จากการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาจีนถิ่นต่าง ๆ พบว่า ในภาษาจีนทั้ง 6 ถิ่นไม่มีคำที่มีความหมายเกี่ยวกับ "จุก"* ที่จะมีเสียงใกล้เคียงกับ "เต้า" เลย และคำที่แปลว่า "จุก" ในภาษาจีนนั้นคือ 仔 ซึ่งมีการออกเสียงในภาษาจีนถิ่นต่าง ๆ ดังนี้

kiä ⁵¹	kä ⁵⁵	kia ²¹	tsai ³⁵	tsɿ ²¹⁴	tsai ⁴²
(ตจ.)	(ฮก.)	(หล.)	(กต.)	(ก.)	(ค.)

จะเห็นว่าไม่มีคำใกล้เคียง "เต้า" แต่อย่างใด ผู้วิจัยจึงคิดว่า "เต้า" ไม่น่าจะเป็นคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย

คำที่ 20 "แจ" "กระชั้นชิด, ไม่คลาด, ไม่ห่าง (ใช้ในอาการที่ควบคุมหรือติดตาม) เช่นคุมแจ ตามแจ"

วิจิตรฯ แสงพลสิทธิ์ (2519 : 35) ได้กล่าวว่า "แจ" เป็นคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย แต่จากการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาจีนทั้ง 6 ถิ่น ปรากฏว่า ไม่มีคำที่ออกเสียงว่า "แจ" หรือที่ออกเสียงใกล้เคียงกับ "แจ" ในความหมายดังกล่าวเลย ในภาษาจีนแต้จิ๋ว เมื่อจะพูดว่า "คุมแจ" จะใช้ tsɿ²⁴ kiŋ⁵¹ (ตจ.) (tsɿ⁵¹ (ตจ.) หมายความว่า "คุม" kiŋ⁵¹ (ตจ.) หมายความว่า "แน่น") หรือจะพูดว่า "ตามแจ" จะใช้ tue⁵⁵ kiŋ⁵¹ (tue¹¹ (ตจ.) หมายความว่า "ตาม") เมื่อสอบถามกับผู้บอกภาษาจีนถิ่นอื่น ๆ ก็ได้ความในทำนองเดียวกัน คำ "แจ" ในภาษาไทยนี้ น่าจะตรงกับคำ 緊 ซึ่งมี ความหมายว่า "แน่น" ในภาษาจีน ซึ่งคำนี้ออกเสียงในภาษาจีนถิ่นต่าง ๆ ดังนี้

* ดูรายละเอียดในคำยืม "โนงเกี้ยะ" ในหมวดคำยืมที่ 6 : เครือญาติ หน้า 174 และดูรายละเอียดการออกเสียงคำนี้ของภาษาจีนถิ่นต่าง ๆ ได้ในภาคผนวกท้ายเล่ม

kiŋ⁵¹ kin⁵⁵ kin⁵³ kan³⁵ tɕin²¹⁴ kin⁴²
 (ตจ.) (ฮก.) (หล.) (กต.) (ก.) (ค.)

จะเห็นได้ว่า ไม่มีคำใดที่จะใกล้เคียงกับคำ "แจ" ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า "แจ" ไม่น่าจะเป็นคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย

คำที่ 21 "ฟังพวย" "ไม้ต้นขนาดเล็ก (Vinca rosea) ในวงศ์ Apocynaceae มีดอกเป็นสีแดง ชมพูหรือขาว"

วิจิตรรา แสงพลสิทธิ์ (2519 : 37) ได้กล่าวว่า "ฟังพวย" เป็นคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย แต่เมื่อสอบถามผู้บอกภาษาจีนทั้ง 6 ถิ่น ปรากฏว่าไม่มีผู้ใดสามารถบอกชื่อดอก "ฟังพวย" เป็นภาษาจีนได้เลย ต่างก็บอกว่า ตนเรียกชื่อดอกไม้ชนิดนี้ตามที่คนไทยเรียก "ฟังพวย" จึงไม่น่าจะใช้คำยืมภาษาจีน

คำที่ 22 "โพงพาง" "เครื่องมือดักปลาชนิดหนึ่ง เป็นถุงตาข่ายรูปยาวรี ใช้ผูกกับเสาใหญ่ 2 ต้น ที่ปักขวางลำน้ำ สำหรับจับปลา กุ้งทุกขนาด"

วิจิตรรา แสงพลสิทธิ์ (2519 : 37) ได้กล่าวว่า "โพงพาง" เป็นคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย แต่จากการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาจีนถิ่นต่าง ๆ ไม่พบผู้ที่รู้จักคำ "โพงพาง" เลย เมื่อถามผู้บอกภาษาโดยอธิบายลักษณะของโพงพาง ผู้บอกภาษาก็จะให้คำที่ใช้เรียก "โป๊ะ (จับปลา)"* ทุกครั้ง เมื่อถามว่า มีเครื่องมือดักปลาอะไรบ้าง จากคำตอบที่ได้รับ ไม่พบคำใดที่มีเสียงคล้ายคลึงกับโพงพาง ดังนั้น โพงพาง จึงไม่น่าจะใช้คำยืมภาษาจีนในภาษาไทย

คำที่ 23 "(ผัก) เขียน" "ชื่อผักชนิดหนึ่งคล้ายผักบุ้ง แต่ต้นเล็ก และใบเรียวกว่า นิยมใช้เป็นผักเครื่องจิ้มน้ำพริก"

* คำยืม "โป๊ะ" ในหมวดคำที่ 3 : เครื่องมือ เครื่องใช้ เครื่องเรือน และตุ๊กตา ออกเสียงคำนี้ในภาษาจีนทั้ง 6 ถิ่น ในภาคผนวกท้ายเล่ม

วิจิตรฯ แสงพลสิทธิ์ (2519 : 36) ได้กล่าวว่า "เซียน" เป็นคำยืมภาษาจีน ในภาษาไทย แต่ผลจากการเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาจีนถิ่นต่าง ๆ ปรากฏว่า ผักเซียนไม่ใช่ผักจีน ภาษาจีนทั้ง 6 ถิ่นไม่มีคำเรียกชื่อ "ผักเซียน" นี้เลย ผู้วิจัยทำการสอบถามผู้บอกภาษาที่เป็นชาวจีนในร้านขายเครื่องยาจีน โดยคาดว่า คนขายยาจีนจะเป็นผู้รู้เกี่ยวกับพืชผักหลายอย่างหลายชนิด เพราะจะต้องคลุกคลีกับพืชสมุนไพรต่าง ๆ คนขายยาจีนหลายร้าน ปฏิเสธว่า ผักเซียนไม่ใช่ผักจีน และไม่มีคำภาษาจีนใช้เรียกผักชนิดนี้ ยาจีนก็มีได้ใช้ผักเซียนเข้ายาแต่อย่างใด ผู้วิจัยจึงตรวจสอบข้อมูลด้วยการสอบถามผู้มีความรู้เกี่ยวกับพืชผักสมุนไพร ร้านเครื่องยาไทย ได้ความว่า "ผักเซียนเป็นผักพื้นเมืองไทย ขึ้นอยู่ทั่วไปตามไร่นาตามสวน มีอยู่ 2 ชนิด คือผักเซียนไทยและผักเซียนผี สำหรับผักเซียนไทย ลำต้นมีขนน้อย นิยมนำมาคองจิ้มรับประทานกับน้ำพริก ส่วนผักเซียนผี ลำต้นจะมีขนมาก ไม่นิยมบริโภค แต่นิยมนำมาเป็นส่วนผสมทำยาแผนโบราณของไทย"

ฉะนั้น การที่ชาวจีนไม่รู้จักผักเซียน และการที่ผักเซียนเป็นผักพื้นเมืองไทยนิยมนำมาจิ้มรับประทานกับน้ำพริก ซึ่งเป็นอาหารพื้นเมืองไทย จึงทำให้สงสัยว่า "(ผัก) เซียน" ไม่ใช่คำยืมภาษาจีนในภาษาไทย

คำที่ 24 "หลา" "มาตราวัดคือ 3 ฟุต เป็น 1 หลาเท่ากับ 0.91 เมตร"

วิจิตรฯ แสงพลสิทธิ์ (2519 : 37) ได้กล่าวว่า "หลา" เป็นคำยืมภาษาจีน ในภาษาไทย แต่จากการตรวจสอบคำบอกมาตราวัดระยะในภาษาจีน จากพจนานุกรมและจากการสอบถามผู้รู้ ปรากฏว่า มาตราวัดระยะของจีน* มีดังต่อไปนี้

10 หลี	釐	=	1	ทวน	分
1 ทวน	分	=	$\frac{1}{100}$	เซี่ยะ	尺
10 เซี่ยะ	尺	=	1	ตั้ง	丈
10 ตั้ง	丈	=	1	ลี	里 (1 ลี = 555.55 เมตร)

* ดูรายละเอียดคำเกี่ยวกับมาตราวัดระยะทั้งหมดนี้ได้ ในหมวดคำยืมที่ 11: ลักษณะ-นาม-จำนวน-มาตรา และดูรายละเอียดการออกเสียงคำเหล่านั้นในภาษาจีนถิ่นต่าง ๆ ได้ในภาคผนวกท้ายเล่ม

จะเห็นได้ว่า มาตรฐานตระกูลของจีน ไม่มีคำว่า "หลา" อยู่เลย และความยาว 1 หลานี้เทียบได้เท่ากับ 1 เซียะ ดังนั้น คำ "หลา" จึงไม่น่าจะใช้คำยืมภาษาจีนในภาษาไทย

คำที่ 25 "โล่" "เครื่องปิดป้องศัตรูอย่างหนึ่งมีรูปร่างต่าง ๆ เช่น โล่ตั้ง โล่เขน"

เฉลิม ยงบุญเกิด (2512 : 117) ได้กล่าวว่า "โล่" เป็นคำยืม ภาษาจีนในภาษาไทย และคำยืมนี้เป็นคำยืมมาจากภาษาจีนแต่จิว "จิว" 櫓 จากการตรวจสอบกับพจนานุกรม และจากการสอบถามผู้ออกภาษา พบว่าตัวอักษรนี้มีความหมายว่า "ถ่อ ซึ่งเป็นไม้ยืนเรือให้เดิน" และถ้าประสมกับอักษรอื่น เช่น 干櫓 จะมีความหมายว่า "ศึกสงคราม" ส่วนคำที่มีความหมายว่า "โล่" ในภาษาจีนนั้น จะต้องเป็นคำว่า 盾牌 โดยจะออกเสียงต่างกันไปตามภาษาจีนแต่ละถิ่นดังนี้

teŋ ²¹	paj ⁵⁵	tun ²⁵	paj ²⁵	dian ²¹	zbaɪ ¹¹	thun ³⁵	pha:i ²¹	tun ⁵¹	pai ³⁵
(ตจ.)		(ฮก.)		(หล.)		(กต.)			(ก.)
		thun ⁴²	phai ¹¹						
		(ค.)							

จะเห็นได้ว่า คำเหล่านี้ไม่มีเสียงใกล้เคียงกับ "โล่" แต่อย่างไร ผู้วิจัยจึงคิดว่า "โล่" ไม่น่าจะใช้คำยืมภาษาจีนในภาษาไทย ประกอบกับวิลเลียม เกดเนีย (Gedney 1964 : 242) ได้กล่าวเกี่ยวกับคำ "โล่" ไว้ว่า คำ "โล่" นี้ ควรจะเขียนว่า "โล่ห์" มากกว่า เนื่องจากเป็นคำที่มาจากคำว่า "โลหะ" ฉะนั้น คำกล่าวเกี่ยวกับ "โล่" ของเกดเนียนี้จึงนับเป็นข้อสนับสนุนว่า "โล่" ไม่น่าจะใช้คำยืมภาษาจีนในภาษาไทย แต่ควรจะเป็นคำยืมภาษาสันสกฤตในภาษาไทยมากกว่า

คำที่ 26 "พุดตาน" "ชื่อพรรณไม้ชนิดหนึ่ง (Hibiscus mutabilis) ในวงศ์ Malvaceae ใบเป็นจัก ๆ มีขน ดอกโต สีขาวแล้วค่อย ๆ กลายเป็นสีชมพู"

เฉลิม ยงบุญเกิด (2512 : 112) ได้กล่าวว่า "พุทตาน" เป็นคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย และ "พุทตาน" เป็นคำที่มาจากคำเรียกช่อดอก "โบตัน"* แต่จากการตรวจสอบพจนานุกรม และจากการสอบถามผู้บอกภาษาพบว่า ดอกโบตันและดอกพุทตานเป็นดอกไม้คนละชนิดกัน มีชื่อเรียกไม่เหมือนกัน ดอกพุทตาน คือ 芙蓉 มีชื่อเรียกในภาษาจีนแต่ละถิ่นดังนี้

phu²¹ joŋ⁵⁵ phu²² ʔioŋ²⁵ phu²¹ joŋ¹¹ fu:²¹ joŋ²¹ fu³⁵ joŋ³⁵ fu²¹ juŋ¹¹
 (ตจ.) (ฮก.) (หล.) (กต.) (ก.) (ค.)

จะเห็นได้ว่า การออกเสียงคำจีนซึ่งหมายถึงดอกพุทตานไม่ได้ใกล้เคียงกับ "พุทตาน" ในภาษาไทยเลย "พุทตาน" จึงไม่น่าจะเป็นคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย

คำที่ 27 "โล้ง" "โรง ที่ปลูกไว้สำหรับอยู่หรือไว้สิ่งของคล้ายเรือน
 ปรกติพื้นอยู่กับดิน"

เฉลิม ยงบุญเกิด (2512 : 118) ได้กล่าวว่า "โล้ง" เป็นคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย โดยเสนอแนะว่า

ภาษาจีนที่เขียน 厝 อ่านว่า ลั้ง (ตจ.) แปลว่า เฉลียง, ระเบียง, บ้าน, กระท่อม แต่ภาษาพูดเป็นลั้ง แปลว่า โรง จึงทำให้ผู้รู้ส่วนมากเข้าใจว่าลั้งมิใช่ภาษาจีน แต่ยืมเอาภาษาไทย โรง ไปใช้เป็นภาษาจีน ลั้ง (เฉลิม ยงบุญเกิด 2512 : 118)

คำ 厝 นี้ มีความหมายว่า "เฉลียง หรือระเบียง" จริง แต่จากการสอบถามผู้บอกภาษาจีนแต่จิว ปรากฏว่า คำที่ออกเสียง loŋ⁵¹ (ตจ.) ในความหมายว่า "โรง" นี้ เป็นคำที่จีนยืมมาจากภาษาไทย ส่วนคำภาษาจีนที่มีความหมายว่า "โรง" นั้นคือคำ tshiaŋ⁵¹ (ตจ.) เมื่อสอบถามผู้บอกภาษาท่านอื่น ๆ ก็ได้รับความแบบเดียวกัน ฉะนั้น "โล้ง"

* คำยืมที่ 428 "โบตัน" ในหมวดคำยืม ที่ 12: ดอกไม้-ต้นไม้ หน้า 206

จึงน่าจะเป็นคำยืมภาษาไทยในภาษาจีน ไม่น่าจะเป็นคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย*

คำที่ 28 "กำปั่น" "เรือเดินทะเลขนาดใหญ่ชนิดหนึ่ง รูปร่างหัวเรือ
เรียวแหลม ท้ายเรือมนและราบในระดับเดียวกับ
หัวเรือ.....(เทียบมลายูหรืออินโดนีเซียว่า capel)"

ธีระพันธ์ วงศ์ไทย (1969 :21) ได้กล่าวว่า "กำปั่น" เป็นคำยืมภาษาจีน
ในภาษาไทย และให้ตัวอักษรจีน 甲板 กำกับไว้ จากการสอบถามกับพจนานุกรม
ปรากฏว่า คำ 甲板 ka⁵⁵ paŋ⁵¹ (ตจ.) ka⁵⁵ paŋ⁵⁵ (ฮก.) แปลว่า "ลาดฟ้า
เรือ" และไม่ปรากฏมีชื่อเรือที่ออกเสียงใกล้เคียงกับคำว่า "กำปั่น" เลย เมื่อใช้ลักษณะ
ของเรือ "กำปั่น" ตามที่พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2525 ได้บรรยายไว้ ไปถาม
ผู้บอกภาษา ก็จะได้คำเรียกชื่อเรือไปต่าง ๆ กัน ส่วนใหญ่ผู้บอกภาษาจะให้ชื่อเป็น 駁 載
po⁵⁵ tsaj²¹ (ตจ.) pək⁵⁵ tsaj³² (ฮก.) ซึ่งก็คือ "เรือโป๊ะจ้าย" (ดูคำยืมที่ 441
"โป๊ะจ้าย" ในหมวดคำยืมที่ 14 ; ยานพาหนะ หน้า 212 และในภาคผนวกท้ายเล่ม)
โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2525 ได้บอกให้เทียบคำ "กำปั่น" นี้
กับคำมลายูหรืออินโดนีเซียว่า capel ประกอบกับ พจนานุกรมไทย-มลายู ได้ให้คำมลายูที่หมาย
ถึง " เรือกำปั่น " ไว้ดังนี้ " กำปั่น กาบัล kapal " (โมหัมมัด อับดุลกาเดร์ 2517:18)
ฉะนั้นผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่า "กำปั่น" ไม่น่าจะเป็นคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย

คำที่ 29 "เสียว" "ทอดเปลวสัตว์เอน้ำมัน เช่นเสียน้ำมันหมู, ทอดของ
บางอย่างด้วยน้ำมัน เช่นเสียวไข่ เสียวหอม เสียว
กระเทียม"

* ดูคำ "โรง" ในพจนานุกรมเขมร (สุรินทร์)-ไทย-อังกฤษ (ทะสัน จันทรพันธ์ และ
ชาติชาย พรหมจักรินทร์ 2521 : 239) ประกอบ ดังนี้

rdɔŋ โรง a building

รุ่ง rdɔŋ -kaar โรงงาน a factory, workshop

ธีระพันธ์ วงศ์ไทย (1964 : 24) ได้กล่าวว่า "เจียว" เป็นคำยืม ภาษาจีน ในภาษาไทย โดยให้ตัวอักษรจีนไว้ว่า 焦 จากการสอบถามกับพจนานุกรมปรากฏว่า คำ 焦 tsiaw³³ (ตจ.) (ฮก.) มีความหมายว่า "เกรียม, โหม้เกรียม, เผาให้ไหม้ เกรียม" โดยไม่มีความหมายถึงวิธีปรุงอาหาร* ส่วนคำภาษาจีนที่มีความหมายว่า "เจียว" นั้น ใช้คำว่า lua²² (ตจ.) lua⁵⁵ (ฮก.) ซึ่งเป็นคำที่ใช้ในการพูดเท่านั้น ไม่มีตัวเขียน และเมื่อสอบถามผู้บอกภาษาทั้ง 6 ถิ่น ผู้บอกภาษาต่างก็บอกว่าคำ 焦 นี้ ไม่ได้หมายถึง วิธีปรุงอาหาร ดังนั้น "เจียว" จึงอาจไม่ใช่เป็นคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย

คำที่ 30 "โหล" "ลักษณะนาม บอกจำนวนนับหน่วยละ 12 เช่น ดินสอโหลหนึ่ง ปากกา 2 โหล"

ธีระพันธ์ วงศ์ไทย (1969 : 22) ได้กล่าวว่า "โหล" เป็นคำยืมภาษาจีนใน ภาษาไทย โดยให้ตัวอักษรจีนไว้ว่า 一打 ซึ่งจากการสอบถามกับพจนานุกรมและจากการ สอบถามผู้บอกภาษา ปรากฏว่า คำ 一打 tsek²² ta¹¹ (ตจ.) tsek²² ta³² (ฮก.) หมายถึง "หนึ่งโหล" จริง แต่ในการออกเสียงมิได้ออกเสียงใกล้เคียงกับคำว่า "โหล" แต่อย่างใด เมื่อสอบถามผู้บอกภาษาว่า คำ "โหล" นี้มีใช้ในภาษาจีนหรือไม่ ผู้บอกภาษาต่าง ก็บอกว่า เป็นคำยืมภาษาไทยในภาษาจีน คือพูดตามคนไทย โดยจะออกเสียงคำยืม "โหล" ต่าง ๆ กันดังนี้

lo ⁵⁵	lo ²⁵	lo ³⁵	lo ²¹	lo ³⁵	lo ¹¹
(ตจ.)	(ฮก.)	(หล.)	(กต.)	(ก.)	(ค.)

* แม้คำ 焦 tsiaw³³ (ตจ.) (ฮก.) ในภาษาจีน จะไม่ได้หมายถึงวิธีการ ปรุงอาหาร แต่ปกติเวลาเจียวมักจะทอดเพื่อให้เหลืองกรอบถึงจะไม่ไหม้ก็ตาม อาจเป็นไปได้ ที่ไทยยืมจีน แต่ความหมายได้กลายเป็นปาก อย่างไรก็ตาม คำนี้เป็นคำที่อยู่ในข่ายสงสัยว่าจะไม่ใช่คำยืมภาษาจีนในภาษาไทย ผู้วิจัยจึงตัดออกไป

เมื่อผู้บอกภาษาทุกคนยืนยันว่า "โหล" เป็นคำยืมภาษาไทย ผู้วิจัยจึงได้ตัดคำว่า "โหล" ออกไป

คำที่ 31 "ก๊วย" "คนหมดที่พึ่งพา"

เชอเรน เอเกอร์รอด (Egerod 1959: 144) ได้กล่าวว่า "ก๊วย" เป็นคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย* โดยให้ตัวอักษรจีนไว้ว่า 詭 หรือ 究 จากการสอบถามกับ พจนานุกรม ปรากฏว่า 詭 kuj²⁴ (ตจ.) kuj⁵⁵ (สก.) มีความหมายว่า "หลอกลวง ต้ม คดโกง" และ 究 khuj⁵¹ (ตจ.) kuj³² (สก.) มีความหมายว่า "ขบถ ขยายชาติ ชั่วช้า" จะเห็นว่า ความหมายไม่ตรงกับคำ "ก๊วย" ของเอเกอร์รอดเท่าใดนัก และในภาษาไทย ไม่มีคำยืม "ก๊วย" ในความหมาย "คนหมดที่พึ่งพา" นี้อยู่แล้ว ฉะนั้น คำ "ก๊วย" นี้จึงไม่ควรจะนับเป็นคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย

คำที่ 32 "หลุด" "ออกจากที่ติดอยู่ พ้นจากความควบคุมอยู่"

เชอเรน เอเกอร์รอด (Egerod 1959 : 145) ได้กล่าวว่า "หลุด" เป็นคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย โดยบอกว่าเป็นคำที่ใช้ในการพูดอย่างเดียวไม่มีตัวอักษรใช้เขียน แต่จากการสอบถามกับพจนานุกรม ปรากฏว่า คำที่จะมีความหมายว่า "หลุด" คือคำ 脱 thuk²² (ตจ.) thuat⁵⁵ (สก.) เมื่อสอบถามจากผู้บอกภาษาจีนแต่จิว ผู้บอกภาษายืนยันว่า คำ "หลุด" ที่ตนออกเสียงเป็น luk²² นั้น เป็นคำยืมจากภาษาไทย เอเกอร์รอดเองก็ได้บอกไว้ว่า คำ "หลุด" นี้ อาจจะเป็นคำยืมภาษาไทยในภาษาจีนฮกเก้งก็ได้ ฉะนั้น ผู้วิจัย จึงตัดคำ "หลุด" ออกไปจากรายการคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย

* คำ "ก๊วย" หมายความว่า "คนหมดที่พึ่งพา" ที่เอเกอร์รอดรวบรวมไว้นี้ เป็นคนละคำกับคำ "ก๊วย" หมายความว่า "คนเลว คนโง่" ซึ่งเขาก็ได้รวบรวมไว้เป็นอีกคำหนึ่งต่างหาก

คำที่ 33 "ถั่ว" "ภาชนะก้นลึก มีรูปร่าง ๆ สำหรับใส่น้ำหรือของบริโภค เป็นต้น เช่นถั่วย่น้ำร้อน ถั่วย่น้ำพริก ถั่วย่น้ำใส โดยมากเป็นเครื่องเคลือบดินเผา ที่ทำด้วยแก้วหรือสิ่งอื่น ๆ ก็มี"

เฮ็นเดอร์สัน (Henderson 1970: 58) ได้กล่าวว่า "ถั่ว" เป็นคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย แต่จากผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ถั่วเป็นคำไทยที่จีนยืมไปใช้มากกว่า โดยคนจีนแต่จิวออกเสียงคำยืมภาษาไทยนี้ว่า thue²¹ คำยืม "ถั่ว" นี้เป็นที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายในหมู่ชาวจีนแต่จิว จนกระทั่งคำเรียก "ถั่ว" ในภาษาเดิมของตนลบเลือนไป กลายเป็นคำที่ไม่ได้ใช้ในชีวิตประจำวัน ทั้ง ๆ ที่ภาษาจีนทั้ง 6 ถิ่น มีคำเรียก "ถั่ว" อยู่แล้วคือ 杯 ซึ่งออกเสียงในภาษาจีนถิ่นต่าง ๆ ดังนี้

pue ³³	pue ³³	tsiaŋ ³³	pui ⁵⁵	pei ⁵⁵	pi ³³
(ตจ.)	(ฮก.)	(หล.)	(กต.)	(ก.)	(ค.)

นอกจากนี้ ภาษาในตระกูลมอญเขมรหลายภาษาก็มีคำว่า "ถั่ว" โดยออกเสียงเพี้ยนกันไป เช่นในภาษาญฮูกร (Nyah Kur) ออกเสียงเป็น thooj ๗ลา (ธีระพันธ์ ล.ทองคำ, สัมภาษณ์) ฉะนั้น "ถั่ว" จึงไม่น่าจะเป็นคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย

สำหรับคำที่ตัดออกด้วยเหตุผลประการที่ 3 คือ เนื่องจากคำเหล่านั้นไม่ใช่คำยืมภาษาจีนในภาษาไทยโดยตรงนั้น ได้แก่คำที่ 34-37 ซึ่งปรากฏในรายการคำ 37 คำข้างต้น คำที่ไม่ใช่คำยืมภาษาจีนในภาษาไทยโดยตรงนี้ แบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทคือ

1. คำที่ภาษาจีนยืมมาจากภาษาอื่น แล้วไทยยืมมาจากภาษาจีนอีกทอดหนึ่ง ได้แก่คำที่ 34, 35, 36
2. คำที่เป็นคำยืมภาษาจีนในภาษาอื่น แล้วไทยยืมมาจากภาษาอื่นอีกทอดหนึ่ง ได้แก่คำที่ 37

คำที่ 34 "โซต้า"* "โซดาไบคาร์บอเนต (โซดาซึกผ้า)"

* คำ "โซต้า" นี้ เป็นคนละคำกับคำ "โซดา" "น้ำที่เจือด้วยโซเดียมไฮโดรเจนคาร์บอเนต, น้ำที่มีแก๊สคาร์บอนไดออกไซด์ละลาย และอัดไว้ในขวด เรียกว่าน้ำโซดา (อ. soda)" (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2525 : 286)

มานิต มานิตเจริญ (2525 : 323) ได้กล่าวถึงคำ "โซต้า" ในพจนานุกรมไทย
 ของเขาว่าเป็นคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย แต่ที่จริงคำ "โซต้า" นี้ เป็นคำยืมภาษาอังกฤษ
 ในภาษาจีน โดยภาษาจีนยืมคำภาษาอังกฤษ soda มาเป็นคำ 蘇打 ซึ่งออกเสียงใน
 ภาษาจีนถิ่นต่าง ๆ ดังนี้คือ

$so^{55} ta^{51}$	$so^{25} ta^{55}$	$su^{33} da^{53}$	$so:^{33} ta^{35}$
(ตจ.)	(ฮก.)	(ทล.)	(กต)

$su^{55} ta^{214}$	$su^{33} ta^{42}$
(ก.)	(ค.)

เมื่อพิจารณาดู จะเห็นได้ว่าภาษาไทยน่าจะยืมคำ "โซต้า" นี้ มาจากภาษาจีน
 แต่จิว แต่เนื่องจากคำนี้ไม่ใช่คำภาษาจีน แต่เป็นคำที่จีนยืมมาจากภาษาอังกฤษ ผู้วิจัยจึง
 ตัดคำนี้ออกไป

คำที่ 35 "โต้หลง" "สงเคราะห์ ช่วย"

เฉลิม ยงบุญเกิด (2512 : 98) ชีระพันธ์ วงศ์ไทย (1964 : 24) มานิต
 มานิตเจริญ (2525 : 402) วิจิตรรา แสงพลสิทธิ์ (2519 : 36) และยูจินี เฮนเดอร์สัน
 (Henderson 1970: 58) ได้กล่าวว่า "โต้หลง" เป็นคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย แต่จาก
 การสอบถามผู้บอกภาษาจีน ปรากฏว่า คำ "โต้หลง" ไม่ใช่คำภาษาจีนที่แท้จริง แต่เป็นคำยืม
 ภาษามลายูในภาษาจีน* ผู้บอกภาษาจีนนอกเกียนบอกว่า "โต้หลง" เป็นคำที่จีนชกเกียนยืม
 มาจากภาษามลายู และต่อมาได้ใช้กันอย่างแพร่หลายในหมู่ชาวจีนแต่จิวด้วย เมื่อตรวจสอบ
 ข้อมูลนี้กับผู้บอกภาษาจีนแต่จิว ผู้บอกภาษาก็ยืนยันว่าเป็นเช่นนั้นจริง คำ "โต้หลง" นี้ออก
 เสียงในภาษาจีนชกเกียนว่า $to^{22} loŋ^{25}$ ในภาษาจีนแต่จิวว่า $to^{32} loŋ^{55}$ จะเห็นได้ว่า
 คนไทยออกเสียงคำว่า "โต้หลง" ใกล้เคียงกับการออกเสียงในภาษาจีนชกเกียนมากกว่า
 และเมื่อถามผู้บอกภาษาจีนถิ่นอื่น ๆ ถึงคำ "โต้หลง" ผู้บอกภาษาก็ปฏิเสธว่า คำนี้ไม่ใช่คำ

* พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 ให้เทียบคำ "โต้หลง" กับ
 คำมลายู "ตุลง"

ภาษาจีน เซอเรน เอเกอร์รอด (Egerod 1959 : 137) ได้กล่าวถึงคำ "โต้หลง" นี้ว่า เป็นคำที่จีนยืมมาจากมลายู ฉะนั้น ผู้วิจัยจึงตัดคำ "โต้หลง" นี้ออกไป

คำที่ 36 "หมาดำ" "ตำรวจ"

มานิต มานิตเจริญ (2525 : 1020) ได้กล่าวว่า "หมาดำ" เป็นคำยืมภาษาจีน ในภาษาไทย แต่จากการสอบถามผู้บอกภาษา ประกอบกับการตรวจสอบกับพจนานุกรมปรากฏว่า คำที่มีความหมายว่า "ตำรวจ" ในภาษาจีน คือคำ 警察 ซึ่งออกเสียงในภาษาจีนถิ่นต่าง ๆ ดังนี้

ken ³² tshak ²²	ken ⁵⁵ tshat ⁵⁵	ken ⁴⁴ sak ⁴⁴	ken ³⁵ tsa:t ³³
(ตจ.)	(ชก.)	(ทล.)	(กต.)
tɕiŋ ²¹⁴ tsha ³⁵	kin ⁴² tshat ⁴²	.	.
(ก.)	(ค.)		

คำที่ 37 "ไต้ฝุ่น" "ชื่อพายุหมุนที่มีกำลังแรงจัด ทำให้มีฝนตกหนักมาก เกิดขึ้นในบริเวณภาคตะวันตกของมหาสมุทรแปซิฟิกและในทะเลจีน มีความเร็วลมใกล้บริเวณศูนย์กลางตั้งแต่ 65 นอต หรือ 120 กิโลเมตรต่อชั่วโมงขึ้นไป"

เฉลิม ยงบุญเกิด (2512 : 98) ได้กล่าวว่า "ไต้ฝุ่น" เป็นคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย โดยที่ให้ข้อสังเกตไว้ว่า คำ "ไต้ฝุ่น" นี้ อาจจะเป็นคำที่อังกฤษยืมมาจากจีน และไทยยืมมาจากอังกฤษอีกทอดหนึ่ง ดังนี้ "ภาษาอังกฤษเอามาจากภาษาจีนตัวเฟิงมาเป็น Typhoon ก่อน แล้วภาษาไทยถ่ายทอดจากภาษาอังกฤษมาเป็นไต้ฝุ่น" (เฉลิม ยงบุญเกิด 2512 : 98)

คำ "ไต้ฝุ่น" นี้มาจากภาษาจีน 大風 แปลว่า "ลมใหญ่ พายุใหญ่" ออกเสียงในภาษาจีนถิ่นต่าง ๆ ดังนี้

tua²¹ huaŋ³³ tua²² hɔŋ³³ dua⁵³ uaŋ³³ ta:i³³ foŋ⁵⁵
 (ตจ.) (ฮก.) (ทล.) (กต.)
 ta⁵¹ fɔŋ⁵⁵ thai⁴² fuŋ³³
 (ก.) (ค.)

จะเห็นว่า การออกเสียงในภาษาจีนกลาง ta⁵¹ fɔŋ⁵⁵ ใกล้เคียงกับ "ไต้ฝุ่น" มากที่สุด แต่จากข้อสังเกตของ เฉลิม ยงบุญเกิด และจากการที่คำว่า "ไต้ฝุ่น" เป็นศัพท์ใช้เรียกชื่อพายอย่าง เป็นทางการ (ซึ่งผิดแผกไปจากลักษณะคำยืมภาษาจีนอื่น ๆ ในภาษาไทย โดยทั่วไป) ทำให้ผู้วิจัยตัดคำ "ไต้ฝุ่น" ออกไป

11. ศึกษาาระบบเสียงภาษาไทย โดยประมวลจากผลการวิเคราะห์ระบบเสียงภาษาไทยของนักภาษาศาสตร์หลาย ๆ ท่าน อันได้แก่ ผลการวิเคราะห์ระบบเสียงภาษาไทยของ แฮรี ฮาส (Hass 1964) วิลเลียม เกดเนีย (Gedney 1972) ยูจีนี เฮนเดอร์สัน (Henderson 1949) จอร์จ เทรเกอร์ (Trager 1957) เอ.เอส.ออบรามสัน (Abramson 1960) อาร์.ปี.นอส (Noss 1964) และฟิง กวยลี (Li 1977) ประกอบกับความคิดเห็นของผู้วิจัยเอง

12. วิเคราะห์ระบบเสียงของภาษาจีนแต้จิ๋ว และภาษาจีนฮกเกี้ยน ในเรื่องเสียงวรรณยุกต์ ผู้วิจัยได้ทำแผ่นภาพคลื่นเสียงแบบช่วงกรองแคบ เพื่อนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์มาช่วยยืนยันลักษณะของเสียงวรรณยุกต์ที่ได้วิเคราะห์โดยใช้การฟังเป็นหลักไปแล้ว ในการอัดเสียงเพื่อทำแผ่นภาพคลื่นเสียง ผู้วิจัยได้นำผู้บอกภาษาหลักภาษาจีนแต้จิ๋ว (นางเจีย แซ่โจ้ว) และผู้บอกภาษาหลักภาษาจีนฮกเกี้ยน (นายจุ่นตุ๋ แซ่ห่ง) มาบันทึกเสียงที่ห้องบันทึกเสียง (studio) ของคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

13. วิเคราะห์ระสวนของการปรับเสียงคำยืม โดยแยกพิจารณาการปรับเสียงคำยืมให้เข้ากับระบบเสียงภาษาไทยเป็น 3 เรื่อง คือพยัญชนะ สระ และวรรณยุกต์

14. ตัดสินที่มาของคำยืม และสรุปว่าคำยืมเหล่านี้ ส่วนใหญ่เป็นคำที่ยืมมาจากภาษาจีนถิ่นใด

การใช้หลักเกณฑ์ในการตัดสินที่มาของคำยืม ว่าคำยืมนั้น ๆ ควรเป็นคำที่ยืมมาจากภาษาจีนถิ่นใดนั้น แบ่งออกได้เป็น 3 ขั้นตอนตามลำดับดังนี้คือ

14.1 เปรียบเทียบการออกเสียงคำยืมในภาษาไทยกับการออกเสียงคำนั้น ๆ ในภาษาจีนถิ่นต่าง ๆ ทั้ง 6 ถิ่น ภาษาจีนถิ่นใดมีการออกเสียงที่ใกล้เคียงที่สุดกับการออกเสียงคำยืมในภาษาไทย ก็ตัดสินให้เป็นภาษาจีนถิ่นที่มาของคำยืมคำนั้น

14.2 สอบสวนประวัติของคำ และเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับคำนั้น ๆ จากการสอบถามผู้ออกภาษา และจากการค้นคว้าเอกสารและสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาช่วยตัดสินที่มาของคำยืม

14.3 นำผลการวิเคราะห์กระบวนการปรับเสียงคำยืม มาช่วยตัดสินที่มาของคำยืม

ในการตัดสินที่มาของคำยืมคำหนึ่ง ๆ อาจใช้หลักเกณฑ์ที่ 1 เพียงอย่างเดียวก็สามารถตัดสินได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

คำยืมภาษาจีน ในภาษาไทย ปัจจุบัน	การออกเสียง คำยืม	อักษรจีน	แต้จิ๋ว	ฮกเกี้ยน	ไทหล่า	กวางตุ้ง	กลาง	แคะ
1. ตี๋ฮวน	ti: ³³ huan ³³	猪番	ti ³³ huan ³³	<u>ti³³ huan³³</u>	du ³³ do ¹¹	tsi ⁵³ tshæ:ŋ ³⁵	tɕu ⁵⁵ tɕhan ³⁵	tsu ³³ tshoŋ ¹¹
2. เซ้ง	seŋ ⁴⁵³	承	<u>seŋ⁵⁵</u>	seŋ ²⁵	teŋ ¹¹	seŋ ²¹	tɕh*ŋ ³⁵	s+ŋ ¹¹

ตารางที่ 3 ตัวอย่างคำยืมที่ตัดสินได้โดยใช้หลักเกณฑ์ที่ 1

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นได้ว่า เมื่อเปรียบเทียบการออกเสียงคำยืมในภาษาไทยกับการออกเสียงคำในภาษาจีนทั้ง 6 ถิ่น คำยืมคำที่ 1 "ตี๋ฮวน" จะมีเสียงที่ใกล้เคียงกับภาษาจีนฮกเกี้ยนมากที่สุด คือต่างก็ออกเสียงเป็น ti:³³ ในพยางค์แรก และ huan³³ ในพยางค์หลัง ส่วนคำยืมคำที่ 2 "เซ้ง" จะมีเสียงใกล้เคียงกับภาษาจีนแต้จิ๋วมากที่สุด คือ ต่างก็มีพยัญชนะต้นเป็น s สระ เป็น e เสียงพยัญชนะท้ายเป็น ŋ และมีวรรณยุกต์สูง ซึ่งคล้ายกันมากที่สุด

แต่มีบางกรณีที่มีการตัดลิ้นที่มาของคำยืมต้องใช้หลักเกณฑ์ที่ 1 กับหลักเกณฑ์ที่ 2 ประกอบกัน จึงจะสามารถตัดลิ้นได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

คำยืมภาษาจีน ในภาษาไทย ปัจจุบัน	การออกเสียง คำยืม	อักษรจีน	แต้จิ๋ว	ฮกเกี้ยน	ไทหล่า	กวางตุ้ง	กลาง	แคะ
3. เสี่ย	sia ²²	舍	sia ¹¹	sia ⁵¹	<u>sia</u> ¹¹	se: ³³	ɕɿ ⁵¹	sa ⁴⁴
4. เรียว (สายรังไบ เรือ)	riaw ³³	繚	d ¹ iaw ⁵¹	d ¹ iaw ²⁵	<u>liau</u> ¹¹	liu ²²	liao ³⁵	liau ¹¹

ตารางที่ 3 ตัวอย่างคำยืมที่ตัดลิ้นได้ด้วยหลักเกณฑ์ที่ 1 และที่ 2

จากตัวอย่างข้างต้น จะเห็นได้ว่า คำยืม "เสี่ย" นั้น หลังจากใช้หลักเกณฑ์ที่ 1 แล้ว พบว่ามีภาษาจีนถิ่นที่ออกเสียงใกล้เคียงที่สุดกับคำยืมในไทยถึง 2 ถิ่น คือจีนแต้จิ๋ว และจีนไทหล่า เพราะภาษาจีนทั้ง 2 ถิ่นออกเสียงเป็น sia¹¹ เหมือนกัน ซึ่งใกล้เคียงที่สุดกับการออกเสียงคำยืมในไทย คือมีพยัญชนะต้น s เหมือนกัน มีสระ ia เหมือนกัน มีวรรณยุกต์ต่ำที่ใกล้เคียงกันมาก (คือจีน 11 และไทย 22) เมื่อยังตัดลิ้นที่มาของคำยืมไม่ได้ จึงต้องใช้หลักเกณฑ์ที่ 2 เข้าช่วย คือสอบถามผู้บอกภาษาทั้ง 2 ภาษาถิ่น ซึ่งได้ความว่า คำ sia¹¹ ในภาษาจีนไทหล่าไม่ได้มีมาแต่เดิม แต่เป็นคำที่ไทหล่ายืมมาจากภาษาแต้จิ๋ว ในกรณีเช่นนี้จึงตัดลิ้นให้ "เสี่ย" เป็นคำยืมมาจากภาษาจีนแต้จิ๋ว ส่วนคำยืม "เรียว" ก็เป็นไปในทำนองเดียวกัน คือหลังจากใช้หลักเกณฑ์ที่ 1 ได้พบว่า มีภาษาจีนถิ่นที่น่าจะเป็นที่มาของคำยืมอยู่ถึง 2 ถิ่นคือ จีนไทหล่า และจีนแคะ เพราะภาษาจีนทั้ง

2 ถิ่น ออกเสียงเป็น liau¹¹ เหมือนกัน เมื่อยังตัดสินใจไม่ได้ จึงต้องใช้หลักเกณฑ์ที่ 2 คือ สอบถามจากผู้บอกภาษา หรือค้นคว้าจากเอกสารและสิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้อง ผลปรากฏว่าชาวจีน และ เป็นชาวจีนที่ไม่ชำนาญทางทะเล และไม่ใกล้ชิดผูกพันกับท้องทะเลเท่าชาวจีนไหหลำ (Skinner 1962: 29) และจากการสอบถามผู้บอกภาษา ผู้บอกภาษาชาวจีนไหหลำจะรู้จัก คำนี้เป็นอย่างดี ในขณะที่ต้องเสียเวลาอธิบายลักษณะของ "เรียว" ให้ผู้บอกภาษาจีนและ ฟัง ก่อนที่จะได้คำภาษาจีนและ ในกรณีเช่นนี้ก็จะตัดสินใจให้ "เรียว" เป็นคำยืมมาจาก ภาษาจีนไหหลำ เป็นต้น

ในกรณีที่ไม่สามารถตัดสินที่มาของคำยืมได้ โดยอาศัยหลักเกณฑ์ที่ 1 และที่ 2 ผู้วิจัยได้ใช้หลักเกณฑ์ที่ 3 ช่วย คือต้องเอาผลการวิเคราะห์กระบวนการปรับเสียงคำยืมมา ช่วยในการตัดสินที่มาของคำยืมนั้น ๆ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

คำยืมภาษาจีน ในภาษาไทย ปัจจุบัน	การออกเสียง คำยืม	อักษรจีน	แต้จิ๋ว	ฮกเกี้ยน	ไทหล่า	กวางตุ้ง	กลาง	แคะ
65. เจาก้วย	tqhaw ²⁴ kuaj ⁴⁵³	草粿	tshaw ²⁴ kũe ⁵¹	tshaw ²⁵ kə ⁵⁵	sau ⁴⁴ kue? ⁵³	พ. lœ:ŋ ²¹ fan ³⁵ อ. tshou ³⁵ kw: ³⁵	tshao ³⁵ kuo ²¹⁴	tshian ³³ khə ⁴⁴
6. หลัว	lua ³⁵	籬	lua ⁵⁵	lo ²⁵	lo ³³	lo: ²¹	lo ³⁵	lo ¹¹

ตารางที่ 5 ตัวอย่างคำยืมที่ตัดสินได้ด้วยหลักเกณฑ์ที่ 1 และที่ 3

จากตัวอย่าง จะเห็นว่าคำยืมคำที่ 65 "เจาก้วย" นี้หลังจากใช้หลักเกณฑ์ที่ 1 แล้ว ได้ภาษาจีนถิ่นที่ออกเสียงใกล้เคียงที่สุดกับการออกเสียงคำยืมในไทย 2 ภาษาถิ่น คือภาษาจีนแต้จิ๋วและฮกเกี้ยน คือต่างก็มีพยางค์แรกที่ออกเสียงใกล้เคียงกับการออกเสียงคำยืมในไทย* ส่วนในพยางค์ที่ 2 นั้น ทั้งภาษาจีนแต้จิ๋วและภาษาจีนฮกเกี้ยนต่างก็มีลักษณะที่แตกต่างจากการออกเสียงคำยืมในไทยเพียงลักษณะเดียวเท่านั้น คือภาษาจีนแต้จิ๋วจะมีเสียงวรรณยุกต์ที่ต่างออกไป kuaj⁴⁵³(ไทย)kũe⁵¹(ตจ.)** ส่วนภาษาจีนฮกเกี้ยนจะมีสระที่ต่างออกไป kuaj⁴⁵³(ไทย)kə⁵⁵(ฮก.)*** เมื่อเป็นดังนี้ จึงใช้หลักเกณฑ์ที่ 2 คือ สอดตามจากผู้ออกภาษาและค้นคว้าจากเอกสารและสิ่งพิมพ์ ปรากฏว่าไม่มีข้อมูลใดที่จะนำมาช่วยตัดสินได้ จึงต้องใช้หลักเกณฑ์ที่ 3 คือนำผลการวิเคราะห์กระสวน

* tshaw²⁴(ตจ.)และtshaw²⁵(ฮก.) นับว่าต่างก็ใกล้เคียงกับ tqhaw²⁴(ไทย)มาก เพราะเสียง tsh ในแต้จิ๋วและฮกเกี้ยน จะยืมมาเป็น tqh ในภาษาไทย ประกอบกับวรรณยุกต์ 24 และ 25 นั้นต่างก็เป็นวรรณยุกต์ที่มีเสียงต่ำขึ้นสูงเหมือนกัน

** สระ iie ในภาษาจีนแต้จิ๋ว ย่อมจะต้องยืมมาเป็นสระ ua(j) ในภาษาไทยเสมอ เพราะภาษาไทยไม่มีสระ iie และเสียง naj เป็นเสียงที่เทียบได้ใกล้เคียงที่สุด

*** เสียงวรรณยุกต์ 453 และ 55 ถือเป็นวรรณยุกต์เสียงสูงเหมือนกัน

การปรับเสียงคำยืม มาช่วยตัดสิน ผลปรากฏว่า คำยืม "เฉาก๊วย" นี้ น่าจะเป็นคำยืมมาจากภาษาจีนแต้จิ๋ว เพราะการปรับเสียงวรรณยุกต์ 51 ให้เป็น 453 ในการปรับเสียงคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋ว นั้นมีตัวอย่างคำยืมอื่น ๆ ที่มาสนับสนุนด้วย* ในขณะที่การปรับเสียงสระ อ ให้เป็น uaɿ ในการปรับเสียงคำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยนนั้น ไม่มีตัวอย่างคำยืมอื่นใดในแบบเดียวกันที่จะมาสนับสนุนได้เลย**

ส่วนคำยืมคำที่ 6 นั้นก็เช่นกัน หลังจากใช้หลักเกณฑ์ขั้นที่ 1 แล้วจะได้ภาษาจีนถิ่นที่ออกเสียงใกล้เคียงที่สุดกับการออกเสียงคำยืมในไทย lua^{24} 3 ภาษาถิ่น คือภาษาจีนแต้จิ๋ว lua^{55} ภาษาจีนฮกเกี้ยน lo^{25} ภาษาจีนกลาง lo^{35} กล่าวคือ ทั้ง 3 ภาษาต่างก็มีลักษณะที่แตกต่างจากการออกเสียงคำยืมในไทยอยู่ 1 ลักษณะคือ ภาษาจีนแต้จิ๋วจะต่างที่เสียงวรรณยุกต์ lua^{24} (ไทย) lua^{55} (ตจ.) ในขณะที่ภาษาจีนฮกเกี้ยนและภาษาจีนกลางจะต่างเสียงสระ lua^{24} (ไทย) lo^{25} (ฮก.) lo^{35} (ก.) เมื่อมาใช้หลักเกณฑ์ที่ 2 ก็ได้ความว่า ควรพิจารณาตัดสินระหว่างแต้จิ๋วและฮกเกี้ยนเท่านั้น โดยสามารถตัดภาษาจีนกลางออกไปได้ เพราะเนื่องจากประวัติศาสตร์ความสัมพันธ์ระหว่างไทย-จีนนั้นส่วนใหญ่ก็จะ เป็นจีนแต้จิ๋ว-ฮกเกี้ยนกับไทย จีนอพยพที่เป็นจีนกลางมีน้อยที่สุด (Skinner 1958 : 20) แต่จากการใช้หลักเกณฑ์ขั้นที่ 2 นี้ ไม่พบข้อมูลที่จะตัดสินระหว่างภาษาจีนแต้จิ๋วหรือฮกเกี้ยนได้ จึงต้องใช้หลักเกณฑ์ที่ 3 ซึ่งผลปรากฏว่า คำ "หลัว" นี้ น่าจะเป็นคำที่ยืมมาจากภาษาแต้จิ๋ว เพราะการปรับเสียงวรรณยุกต์ 55 (ตจ.) ในภาษาแต้จิ๋ว ให้เป็นเสียงวรรณยุกต์ 24 (ไทย) นั้น มีตัวอย่างคำยืมอื่น ๆ ที่มาสนับสนุนด้วย ในขณะที่การปรับสระ 0 (ฮก.) ให้เป็นสระ ua (ไทย) นั้น ไม่มีตัวอย่างคำยืมอื่นใดในแบบเดียวกันที่จะมาสนับสนุนได้เลย

อย่างไรก็ตาม ปรากฏว่าในบางกรณีเมื่อใช้หลักเกณฑ์ทั้ง 3 ประการแล้ว ก็ยังไม่สามารถตัดสินเลือกภาษาจีนถิ่นที่มาที่ออกเสียงใกล้เคียงที่สุดกับการออกเสียงคำยืมในภาษาไทย

* ดูรายละเอียดในบทที่ 5 การปรับเสียงคำยืมภาษาจีนในภาษาไทย ภาคการปรับเสียงวรรณยุกต์ในคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋ว หน้า 283

**

ดูการปรับเสียงสระในคำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยน หน้า 306

เพียงภาษาถิ่นเดียว คือไม่สามารถตัดสินได้ว่า คำยืมนั้นมาจากภาษาจีนแต้จิ๋วหรือภาษาจีนฮกเกี้ยน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

คำยืมภาษาจีน ในภาษาไทย ปัจจุบัน	การออกเสียง คำยืม	อักษรจีน	แต้จิ๋ว	ฮกเกี้ยน	ไหหลำ	กวางตุ้ง	กลาง	แคะ
7. ถั่ว (การพ่น)	thua ²²	攤	<u>thūa</u> ³³	<u>thūa</u> ³³	thuan ³³	tha:n ⁵⁵	thaŋ ⁵⁵	than ³³
8. ฮ้อ	hɔ: ⁴⁵³	好	<u>hɔ</u> ⁵¹	<u>hɔ</u> ⁵⁵	ho ⁵³	hou ³⁵	xao ²¹⁴	hau ⁴²

ตารางที่ 6 ตัวอย่างคำยืมที่ไม่สามารถตัดสินได้ด้วยหลักเกณฑ์ใด ๆ

จะเห็นได้ว่า การออกเสียงคำยืมคำที่ 7 คือคำว่า "ถั่ว" ในภาษาจีนแต้จิ๋วและฮกเกี้ยนนั้นเหมือนกัน คือทั้ง 2 ภาษาออกเสียงว่า thūa³³ จึงต้องใช้หลักเกณฑ์ที่ 2 มาช่วยในการพิจารณา แต่ก็ไม่พบข้อมูลใดที่จะนำมาช่วยตัดสินได้ และก็ไม่สามารถใช้หลักเกณฑ์ที่ 3 ช่วยในการตัดสินได้อีกเช่นกัน

ส่วนคำยืมคำที่ 8 นั้น เมื่อใช้หลักเกณฑ์ที่ 1 ในการตัดสิน จะได้ภาษาจีนถิ่นที่ออกเสียงใกล้เคียงกับการออกเสียงคำยืมในไทยอยู่ 2 ถิ่น คือภาษาจีนแต้จิ๋วและฮกเกี้ยน เพราะทั้ง 2 ภาษาต่างก็มีลักษณะที่แตกต่างออกไปอยู่เพียงลักษณะเดียวเท่านั้น คือภาษาจีนแต้จิ๋วจะต่างที่เสียงวรรณยุกต์ $hw: \frac{453}{\underline{\quad}}$ (ไทย) $hw \frac{51}{\underline{\quad}}$ (ตจ.) ในขณะที่ภาษาจีนฮกเกี้ยนจะต่างที่เสียงสระ* $hw: \frac{453}{\underline{\quad}}$ (ไทย) $hw \frac{55}{\underline{\quad}}$ (ฮก.) ครั้นใช้หลักเกณฑ์ที่ 2 ก็ไม่มีข้อมูลใดที่จะเป็นประโยชน์ จนมาถึงการใช้หลักเกณฑ์ที่ 3 ก็ยังไม่ได้ผลอีก ทั้งนี้เพราะการปรับเสียงวรรณยุกต์ 51 ให้เป็น 453 ในการปรับเสียงคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋ว และการปรับเสียงสระ ๐ ให้เป็น ๖: ในการปรับเสียงคำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยนนั้น ต่างก็มีปรากฏการณ์เช่นนี้ในคำยืมอื่น ๆ มาสนับสนุนด้วยทั้งสองฝ่าย

เมื่อเกิดกรณีที่ตัดสินไม่ได้ว่า คำยืมภาษาจีนนั้นมาจากจีนแต้จิ๋วหรือฮกเกี้ยน เช่นตัวอย่างคำยืมที่ 7 และ 8 ดังกล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องตัดสินว่า คำยืมนั้น ๆ เป็นคำที่ยืมมาจากภาษาจีนแต้จิ๋ว-ฮกเกี้ยนคู่กันไป โดยจะเสนอการปรับเสียงของคำยืมดังกล่าว ทั้งในตอนการปรับเสียงคำยืมภาษาจีนแต้จิ๋ว และในตอนการปรับเสียงคำยืมภาษาจีนฮกเกี้ยน

เมื่อตัดสินที่มาของคำยืมแต่ละคำ เรียบร้อยแล้ว จึงหาข้อสรุปต่อไปว่า คำยืมส่วนใหญ่เป็นคำที่ยืมมาจากภาษาจีนถิ่นใด

15. สรุปผลและเขียนรายงานการวิจัย พร้อมทั้งอภิปรายผลและให้ข้อเสนอแนะ

* ปรากฏการณ์คำยืมดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยได้อภิปราย ให้ข้อสังเกตและข้อเสนอแนะไว้ในบทที่ 6 หน้า 326